

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg, den 23. januar 2001
Folketingets repræsentant ved EU

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Prodi præsenterede Kommissionens arbejdsprogram 2001 med krav om folkelig debat om EU's fremtid

Europa-Kommissionens italienske formand Romano Prodi benyttede lejligheden til at kræve en bred dagsorden for EU-regeringskonferencen i 2004, da han præsenterede Kommissionens årlige arbejdsprogram¹ for Europa-Parlamentet på februar-sessionen i Strasbourg.

”Det kan overhovedet ikke komme på tale at begrænse dagsordenen for regeringskonferencen i 2004 til de fire emner, der blev fastlagt i Nice, erklærede kommissionsformanden. De fire omtalte emner, er dem som EU-landenes stats- og regeringschefer blev enige om i Nice og som Europa-Parlamentet sammenfatter under betegnelsen ”konstitutionalisering af traktaterne”:

- muligheden for et kompetencekatalog, der afgrænser kompetencefordelingen mellem EU og medlemslandene
- fastlæggelse af status for EU's grundrettighedscharter
- forenkling af EU-traktaterne
- de nationale parlamenters rolle i den europæiske arkitektur.

Prodi kom ikke nærmere ind på, hvad det er for nye emner han ønsker tilføjet til dagsordenen for Unionens fremtid, eller for den sags skyld hvad Kommissionen mener om de fire emner, der blev fastlagt i Nicetraktaten. I det hele taget rummer Prodis tale kun få nye ideer til, hvordan Kommissionen forestiller sig forløbet frem mod regeringskonferencen i 2004 skal foregå.

Først bred folkelig debat om hvor EU skal gå hen

¹ Kommissionens arbejdsprogram for 2001 er sendt til Europaudvalget som bilag 775 alm. del. Med arbejdsprogrammet følger to nyttige bilag, der i skemaform angiver, hvilke nye forslag til lovgivning og andre initiativer Kommissionen påtænker at fremlægge i løbet af 2001. Man kan her også se, hvilket retsgrundlag de pågældende forslag har, samt hvilke beslutningsprocedurer de vil blive vedtaget efter.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

I stedet opfordrede Romano Prodi til, at man frem mod EU-topmødet i Laeken i december 2001 indleder en bred folkelig debat om, hvor Unionen skal bevæge sig hen.

Debatten skal ifølge Prodi ikke handle om krumme agurker, men om helt grundlæggende spørgsmål for det europæiske projekt - som f.eks., hvorvidt vi alle er parat til at udvikle Unionen til noget, ”der med tiden kan blive en verdensmagt. Ikke blot en handelsblok, men en politisk enhed”. Eller som kommissionsformanden udtrykte det: ”Hvor langt er vi villige til at gå med hensyn til at vise hinanden økonomisk og social solidaritet i den udvidede Union? Og hvad er den mest effektive måde for de europæiske folk til at beskytte værdier som demokrati, solidaritet og retfærdighed?”

Skal debatten efter Laeken foregå i et konvent eller et forum?

Når den folkelige debat så har stået på et års tid, skal forberedelserne af regeringskonferencen efter Laeken-topmødet, ifølge Prodi, lægges i mere strukturerede rammer i et forum eller et konvent. Repræsentanter fra de nationale parlamenter og regeringer samt Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet skal her fortsætte diskussionen om Europas fremtid. Romano Prodi undgik dog elegant at sige noget klart om, hvilken type forsamling han ønsker i denne fase, samt hvad der præcis skal være forsamlingens mandat og opgave. Han gav heller ikke forsamlingen nogen bestemt betegnelse såsom *konvent* eller *forum*. Han undlod på den måde at nedkalde Europa-Parlamentets vrede over sig, som det skete for den franske kommissær Michel Barnier ugen forinden i Europa-Parlamentets forfatningsudvalg, da han afviste et konvent og i stedet insisterede på det lidt svagere forum².

Prodi gjorde det heller ikke klart i talen, hvilken rolle Kommissionen forestiller sig, ansøgerlandene skal spille i denne fase. Han svarede dog efterfølgende et europaparlamentsmedlem, at ansøgerlandene *vil blive hørt*, uden han dog kom nærmere ind på hvordan dette kan ske.

Debatten om Europas fremtid skal, ifølge Prodi, afsluttes med en ny traktat vedtaget på *en kort* regeringskonference i 2004.

Arbejdsprogram 2001

Romano Prodi ofrede i sin tale også nogle ord på Europa-Kommissionens øvrige aktiviteter, som de er skitseret i arbejdsprogrammet for 2001.

2001 vil bl.a. blive præget af udvidelsesforhandlingerne, indførelsen af euro-

² Michel Barniers optræden i Europa-Parlamentets forfatningsudvalg er refereret i info-note nr.193 fra 2001.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

sedler og mønter, udviklingen af en ny økonomisk og social dagsorden, der skal gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden, oprettelsen af et Europæisk fødevareragentur, hvidbogen om ”nye styreformer”, nye initiativer inden for asyl- og indvandrerområdet, osv.

Arbejdsprogram 2001 blev kritiseret fra flere sider i Europa-Parlamentet for at mangle en klar prioritering af de mange initiativer, det rummer, samt for at være et stykke dårligt kommunikation. Den liberale gruppes leder ireren Pat Cox kaldte (ikke helt ufortjent) arbejdsprogrammet for ”49 sider højintensiv ikke-kommunikation”.

Alligevel skal der i det følgende gøres et forsøg på kort at skitsere hovedlinjerne i Kommissionens prioriteringer for det kommende år. Arbejdsprogrammet rummer mere end 500 initiativer, så alt kan naturligvis ikke nævnes i denne info-note.

Arbejdsprogram 2001 tager udgangspunkt i de mål, som Kommissionen fremsatte for et år siden i sit program for Kommissionens samlede 5-års periode. Der fastlægges her fire overordnede mål for Kommissionens arbejde:

- fremme af nye styreformer (new governance)
- skabelse af et stabilt Europa og styrkelse af Europas rolle i verden
- lancering af en ny økonomisk og social dagsorden
- sikring af håndgribelige forbedringer af borgernes dagligliv

Fremme af nye styreformer

Hvidbogen om ”*nye styreformer*” er en af Kommissions vigtigste prioriteter. Den blev annonceret i februar 2000 af Romano Prodi, som et forsøg på at ”rejse spørgsmål om, hvilke politikker og institutioner en Union med op til 30 medlemmer har brug for”. Han erklærede dengang, at ”hvidbogen skal foreslå en ny arbejdsdeling mellem Kommissionen, de andre institutioner, medlemsstaterne og det civile samfund”.

Prodi sagde intet nyt om arbejdet med hvidbogen, men understregede, at man ikke skal forvente, at hvidbogen vil levere et færdigt kompetencekatalog, der afgrænser EU’s og medlemsstaternes kompetence. Ifølge Prodi vil den dog kunne give nogen inspiration til debatten om kompetencekataloget, idet den skal komme med forslag til øget decentralisering af EU’s forvaltning. Hvidbogen forventes at blive offentliggjort i begyndelsen af det kommende belgiske EU-formandskab, der bliver indledt i juli 2001.

Ifølge Prodi er et andet vigtigt element i processen hen imod nye styreformer, at Unionen får en mere åben og effektiv administration, hvilket bl.a. betyder, at den administrative reform af Kommissionen, som påbegyndtes i 2000 under

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

Neil Kinnocks ledelse, skal afsluttes i løbet af 2001. Kommissionen vil i december 2001 komme med et forslag til ændring af den eksisterende **”vedtægt for tjenestemændene i Det Europæiske Fællesskab”**.

Et andet led i Kommissionens plan om en mere åben administration bliver en ”meddelelse” om Unionens kommunikations- og informationspolitik, der forventes offentliggjort i midten af 2001.

Skabelse af et stabil Europa med en styrket rolle i verden

EU's udvidelse med nye lande fra Øst- og Centraleuropa samt Malta og Cypern står centralt for Kommissionens aktiviteter i 2001. Under forhandlingerne vil der blive taget hul på det vanskelige spørgsmål om overgangsordninger til ansøgerlandene. Kommissionen vil i sidste kvartal af 2001 præsentere en meddelelse om strategien for udvidelsen samt i november præsentere de årlige rapporter om ansøgerlandenes fremskridt.

Også nord-syd samarbejdet inden for Barcelona-processen lægger Kommissionen stor vægt på. Barcelona-processen skal op i omdrejninger, så målene om fred, stabilitet og frihandel i Euro-Middelhavsregionen kan realiseres.

EU skal gøre et nyt forsøg på at lancere en handelsrunde i WTO efter sammenbruddet i Seattle. Kommissionen holder fast i, at man - trods modstand fra USA og de fleste udviklingslande - skal forsøge at skabe enighed om en bred dagsorden for handelsrunden, så der kan blive plads til at lave ”pakkeløsninger”. I 3. eller 4. kvartal i 2001 vil Kommissionen præsentere et arbejdsrapport til brug for Rådets artikel 133-udvalg om forhandlingerne om telekommunikationstjenesteydelser under GATS 2000.

Indenfor udviklingspolitikken er det emner som fattigdomsbekæmpelse og en omlægning af GSP-ordningen³ for de mindst udviklede lande (de såkaldte LDC-lande), der vil stå i centrum. I maj 2001 afholder Kommissionen en konference om omlægningen af GSP, og i februar/marts fremlægges en meddelelse om et handlingsprogram for fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene.

En ny social og økonomisk dagsorden

Centralt for den nye sociale og økonomiske dagsorden står det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd i Stockholm, der finder sted den 23.-24. marts. I Stockholm skal EU-lederne arbejde videre på målsætningen fra foråret 2000, om at **gøre Unionen til verdens mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi inden 2010**, som det ambitiøst blev fastslået i konklusionen.

³ GSP står for ”General System of Preferences”. EF har siden 1971 haft et sådant generelt toldpreferencearrangement til fordel for udviklingslandene. Det nuværende system opererer med differentierede toldsats efter modtagerlandets udviklingsniveau.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

sionerne fra Lissabon-topmødet i juni 2000.

EU-landenes stats- og regeringschefer vil i Stockholm bl.a. se på, hvad der er sket af fremskridt med hensyn til at realisere disse mål. Dette vil ske på baggrund af den rapport, som Europa-Kommissionen fremlagde den 7. februar om ”konsolideringen og udvidelsen af Lissabon-processen”. Kommissionen foreslår her 10 indsatsområder, der bl.a. sigter på at skabe flere og bedre job⁴, større mobilitet af arbejdskraften, bekæmpelse af udstødelsen af mennesker fra arbejdsmarkedet⁵, fremme af ligebehandlingen mellem kvinder og mænd, og ikke mindst fremme af brugen af ny informations- og kommunikationsteknologi.

Initiativerne skal baseres på såvel lovgivning som *den nye åbne koordinationsmetode*, som blev vedtaget i Lissabon.

Et andet område, hvor man vil afprøve metoden med åben koordination, er det uddannelsespolitiske. Kommissionen har her fremlagt en rapport om de fremtidige mål for medlemslandenes uddannelsessystemer⁶. I rapporten foreslås det, at EU’s ministerråd skal vedtage et langsigtet arbejdsprogram, der koncentrerer medlemsstaternes indsats om bl.a. at øge kvaliteten af undervisningen i skolerne, sikre lettere adgang til uddannelse i alle livets faser mv.

Alt i alt er Europa-Kommissionen ikke tilfreds med tempoet i Lissabon-processen. Som kommissionsformanden udtrykte det: ”På nogle områder, som vores Stockholm-rapport gør det klart, går det alt for langsomt med at gøre fremskridt. De europæiske ledere må have en bedre forståelse for problemets presserende karakter og større politisk vilje til at opfylde løfterne om f.eks. et Fællesskabs patentsystem, Galileo-programmet og liberaliseringen af elektricitet og gas”.

På det økonomiske område står naturligvis forberedelserne til indførelsen af euro-mønter og sedler højt på dagsordenen. Som Prodi udtrykte det: ”Euroen som hård valuta i folks lommer vil få stor indflydelse på Europas borgers liv. Det vil gøre det europæiske borgerskab til en håndgribelig daglig realitet”.

Også en række andre økonomisk relaterede emner såsom gennemførelsen af det indre marked for finansielle tjenesteydelser samt en ny strategi for skatteområdet bliver vigtige i det kommende år. I løbet af marts og juni ventes forslag til direktiver om tilsyn med finansielle sammenslutninger og regelmæssig afrapportering (jf. handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser).

I juni vil Kommissionen fremlægge en ny udformning af sjette momsdirektiv.

⁴ På beskæftigelsesområdet kommer bl.a. i september Kommissionens forslag til retningslinier for beskæftigelsen i EU-landene i 2002 samt i tredje kvartal Kommissionens anbefalinger til Rådets anbefalinger for implementeringen af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker.

⁵ I tredje kvartal af 2001 fremlægger Kommissionen og Rådet en fælles rapport om bekæmpelsen af social udstødelse.

⁶ Rapporten blev offentliggjort den 31. januar og er optrykt som KOM(2001)59.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

Endelig vil den fælles landbrugs- og fiskeripolitik stå overfor store udfordringer i 2001. Landbrugspolitikken vil stå central, både i forbindelse med udvekslingsforhandlingerne med de 12 kandidatlande og i WTO-regi, hvor man skal i gang med drøftelser af nye liberaliseringer på landbrugsområdet. Fiskeripolitikken skal også revideres, og Kommissionen vil i løbet af året præsentere en grøn bog om fiskeripolitikken.

Forbedringer af borgernes dagligliv

Denne overskrift dækker primært EU's indsats inden for det indre og retlige område samt miljø- og forbrugerpolitik og fødevarersikkerhed. Prodi sagde ikke meget om disse områder i sin tale til Europa-Parlamentet. Alligevel fylder de godt, når man ser på Kommissionens prioriteter i arbejdsprogram 2001. EU's ambitioner om at oprette et område for frihed, sikkerhed og retfærdighed, som det hedder i TEU artikel 2, vil få høj prioritet. Kommissionen vil således fremlægge en stribe forslag, der skal tilnærme medlemsstaternes lovgivning og praksis indenfor asyl- og indvandrerområdet. Bl.a. forventes Kommissionen i første halvår af 2001 at fremlægge et direktivforslag om minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i EU-landene og i marts et forslag til beslutning vedrørende samarbejdet med tredjelande om indvandring samt yderligere 8-10 forslag i årets løb med hjemmel i det overstatslige samarbejde om asyl og indvandring (TEF art. 63), hvor Danmark har taget forbehold. Også indenfor det mellemstatslige EU-samarbejde om "politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager" (TEU art. 34) har Kommissionen en række initiativer i støbeskeen. Bl.a. vil Kommissionen i løbet af årets andet kvartal fremlægge forslag til rammeafgørelser om bekæmpelsen af narkotikahandel, racisme og fremmedhad og computer-hacking samt i tredje kvartal forslag om udlevering (af kriminelle) og terrorismebekæmpelse mv.

Endelig er 2001 året, hvor forslaget til EU's sjette miljøhandlingsprogram er blevet fremlagt⁷. Programmet udgør miljødelen i den strategi for en bæredygtig udvikling, som Kommissionen skal præsentere for Det Europæiske Råd på topmødet i Göteborg i juni. Strategien skal forene hensynene til miljø, økonomisk vækst og social samhørighed. Strategien skal som Prodi sagde i talen "oversætte begrebet bæredygtig udvikling til mere konkrete termer og handlinger, som borgerne kan forstå".

Også fødevarersikkerhed vil stå centralt. Kommissionen forventes at lancere et flerårigt reformprogram for EU's fødevarerpolitik, som det blev lovet i hvidbogen om fødevarer fra 1999.

⁷ Forslaget til det sjette miljøhandlingsprogram for Det Europæiske Fællesskab, "*Miljø 2010: Vores fremtid, vores ansvar*" er fremlagt i KOM(2001) 31 fra den 24. januar 2001.

- Fejl! Ukendt argument for parameter. -

Med venlig hilsen

Morten Knudsen